

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการศึกษา

การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย นี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณควบคู่กับวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย และเพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียน ปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย มีการกำหนดประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ แบ่งออกเป็นขั้นตอนได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การร่างคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

#### 3.1.1 ประชากร

ศึกษาจากประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูการศึกษาพิเศษ หรือครูแนะแนว แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย รวมจำนวน 79 คน

### 3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ของแผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นจริงอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นจริงอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Opened end)

#### 3.1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาคำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และองค์ประกอบ ขั้นตอนการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

2. กำหนดนิยามของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3. ร่างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยนำตัวแปรที่ศึกษามาวิเคราะห์ กำหนดเป็นข้อคำถามสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล

4. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาข้อคำถามว่ามีความเป็นปรนัยหรือความชัดเจนทางภาษาเหมาะสมที่จะใช้กับผู้ให้ข้อมูลหรือไม่ แล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยค่า IOC ( Index of Item Objective Congruence) ข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาต้องอยู่ในเกณฑ์ 0.50 ขึ้นไป กรณีที่ได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ให้ตัดข้อคำถามออกหรือแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และผลการหาค่า IOC พบว่าทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00

6. ปรับข้อความตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูประจำชั้นร่วม แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา

8. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กำหนดค่า 0.70 ขึ้นไป และผลพบว่าค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

9. ปรับปรุงข้อความและเลือกข้อที่ดีไว้

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วดำเนินการรวบรวมข้อมูล

### 3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

### 3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำเสนอโดยใช้ตารางและบรรยายประกอบ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. สภาพการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ( $\mu$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลผลตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2543) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นจริง อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นจริง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นจริง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นจริง อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นจริง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานการจัดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้ความถี่

### 3.2 ขั้นตอนที่ 2 การร่างคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

#### 3.2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ใช้การเลือกแบบเจาะจง จากสถานศึกษา โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนวัดช่างเคียน ตำบลช่างเคื่อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนสันป่าสักวิทยา ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และหัวหน้างาน หรือครูผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งสิ้น 3 คน

#### 3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาขั้นตอนนี้มีเครื่องมืออยู่ 2 ชนิด คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบร่างคู่มือการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ แนวทางการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 6 ขั้นตอน เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

2. แบบร่างคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

#### 3.2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบร่างคู่มือ ตามขั้นตอนดังนี้

##### 1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

- 1.1 ศึกษาเนื้อหาที่สรุปได้จากการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย โดยเลือกศึกษาข้อประเด็นที่มีปัญหา ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.2 ร่างแบบสัมภาษณ์โดยการวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการถาม เขียนข้อคำถามและเรียงลำดับคำถามก่อนหลังให้เหมาะสม

- 1.3 นำเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

- 1.4 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

##### 2. แบบร่างคู่มือการปฏิบัติงาน

- 2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบร่างคู่มือการปฏิบัติงาน

- 2.2 ร่างแบบร่างคู่มือการปฏิบัติงาน

2.3 นำแบบร่างคู่มือการปฏิบัติงานให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและ ความครบถ้วนของเนื้อหา

### 3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาศาขการศึกษ วิชาเอกการบริหารการศึกษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

2. นัดหมายวันและเวลาการเข้าไปสัมภาษณ์ โดยนำบทสรุปของขั้นตอนที่ 1 ให้ล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์

3. ทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตามประเด็นที่กำหนดในแบบสัมภาษณ์

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

5. จัดทำร่างคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

### 3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาในขั้นตอนนี้ใช้การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปแบบ อุปนัย และจัดทำร่างคู่มือปฏิบัติงาน

## 3.3 ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

### 3.3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียนกวิละอนุกุล หัวหน้างานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนวัดช่างเคียน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่และโรงเรียนสันป่าสักวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ หัวหน้างานจิตวิทยาการศึกษาแนะแนว และการศึกษาพิเศษ โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย และนักจิตวิทยา สถาบันพัฒนาเด็กราชนครินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ รวมจำนวน 5 คน

### 3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ใช้แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับมาก

3	หมายถึง	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

### 3.3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของคู่มือปฏิบัติงาน

2. ร่างข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม และ ความเป็นไปได้ของคู่มือ

3. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือ

4. แก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญต่อไป

### 3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาศาขการศึกษ วิชาเอกการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยการประเมินแบบสอบถามความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของคู่มือ ปฏิบัติงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์ วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

2. นัดหมายวันและเวลาการเข้าไปเก็บข้อมูลการตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน แล้วเก็บรวบรวมกลับคืนมาด้วยตนเอง

### 3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ผลการแสดงความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของคู่มือปฏิบัติงาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล แผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย โดยนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายชื่อและสรุปรวม กำหนดให้ร่างคู่มือมีความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ต้องมีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่

3.51 ขึ้นไป โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ระดับน้อยที่สุด